

NYILATKOZAT

a kormányzat által bejelentett "gyermekvédelmi" népszavazásról

A Gyermekjogi Civil Koalíció "a pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló" 2021. évi LXXIX. törvénnyel kapcsolatban korábban már [több alkalommal](#) megfogalmazta a [véleményét](#).

A Gyermekjogi Civil Koalíció az EU Gyermekjogi Stratégiájával összefüggésben is [közzétette állásfoglalását és ajánlásait](#) a magyar döntéshozók számára.

Az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága Magyarországra vonatkozóan számos [ajánlást](#) fogalmazott meg (legutóbb 2020-ban), így többek között, hogy Magyarország, mint a Gyermekjogi egyezmény kötelezettje biztosítsa a valamennyi gyermekkel, gyermekcsoporttal szembeni egyenlő bánásmódot, garantálja minden gyermek jogának és legfőbb érdekeinek figyelembe vételét az őket érintő valamennyi döntés során.

A most bejelentett "gyermekvédelmi" népszavazás több olyan kérdésben mozgósít, amelyeket a jelenlegi jogszabályi környezet is rendez, illetve amelyeknek jelentősége, kiterjedtsége nem ismert, amelyekről nem volt még szakmai vita vagy párbeszéd. A megfogalmazott kérdések elvonják a figyelmet a gyermekvédelem igazi problémáiról. **A gyermekvédelem szakmailag megalapozott, megelőző és segítő tevékenység, feladata a gyerekek támogatása és a küzdelem a kirekesztés bármely formája ellen.**

Mit tartunk ma Magyarországon az 5 legfontosabb igazi gyermekjogi-gyermekvédelmi kérdésnek?

1. A hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését

Magyarországon a roma gyerekek hátrányos megkülönböztetése továbbra is **rendszerszintű és strukturális probléma**. Széles körben igazolt évtizedek óta hazánkban, hogy roma gyerekeket indokolatlanul fogyatékosnak minősítenek és így

speciális szükségletű gyermekek osztályaiba vagy iskolákba kerülnek, ahol azonban nem kapják meg az optimális fejlődésükhöz szükséges segítséget. Ezek az elkülönített oktatási formák nem elfogadhatók sem a roma gyermekek, sem a fogyatékossgal élő gyermekek számára, de az integrált, inkluzív pedagógiai programok alkalmazásának a feltételei sem kellően biztosítottak. Magyarországon több mint 35 ezer gyermek él valamilyen fogyatékossgal. **A statisztikák szerint a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek száma nő**, ennek ellenére az oktatási rendszer hiányosságai miatt legtöbbször még mindig elkülönítetten foglalkoznak velük. **Az általános iskolás roma gyermekek 44 százaléka szegregált általános iskolába jár**, ami aláássa esélyeiket, hogy az oktatás későbbi szakaszaiban sikeresek legyenek. A fogyatékossgal élő gyerekek korán elhagyják az iskolát és kevés fogyatékossgal élő tanuló szerez egyetemi diplomát.

2. A gyerekek elleni erőszak minden formájának megszüntetését

A gyermekekkel szembeni erőszak minden formája megengedhetetlen, mégis a magyar valóság sajnálatos része. Ezért visszatérő módon javasoljuk, hogy a Kormány indítson figyelemfelhívó kampányt a gyermekek testi fenyítésének és más, a gyermekek elleni erőszakos cselekmények megtiltása érdekében, biztosítson továbbképzést és szupervíziót a gyermekvédelmi alap-és szakellátásban dolgozók, valamint a gyermekvédelmi szakellátásban élő gyermekek számára, illetve bocsásson különböző eszközöket rendelkezésre az intézményekben és nevelőcsaládokban előforduló erőszak megakadályozása érdekében, biztosítson anyagi és szakmai támogatást az iskolai erőszak megelőzése érdekében.

3. A gyerekek és családjaik szegénységének csökkentését

Miközben az elmúlt években több mutatóban is javulás tapasztalható, a legszegényebb népesség körében stagnál, illetve romlik a helyzet. A szegénységi rés a KSH/EUROSTAT legfrissebb adatai alapján 20 éve nem látott és folyamatosan mélyülő leszakadást mutat a szegények körében. A területi egyenlőtlenségek pedig változatlanok ezen a területen. Habár a jogszabályok alapján tilos egy gyermeket családjából kizárólag a család anyagi helyzete miatt kiemelni, **a gyermekvédelmi szakellátásban élő gyermekek legalább 30 százaléka szegénység miatt kerül alternatív gondozásba.** Egy friss, gyermekegészségüggyel foglalkozó kutatás szerint a szegényebb gyerekek egészségi állapota általánosságban rosszabb, mint a jobb társadalmi körülmények között élő gyerekeké. A gyerekeket még magzati korban ért károsodások erős társadalmi meghatározottsága egyértelmű: a szegények gyerekeit az átlagnál jóval nagyobb mértékben sújtják a visszamaradt magzati növekedéshez kapcsolódó rendellenességek, melyek kihatnak a későbbi élet évekre és azok minőségére is.

4. A hatékony gyermekvédelmi rendszer megvalósítását

Az elmúlt 30 évben a gyermekjóléti és gyermekvédelmi törekvések a megelőzés, korai segítségnyújtás és a családok támogatásának szükségességére és maga színvonalú megvalósítására irányultak, ezzel is elősegítve az intézményi férőhelykiváltást a gyerekek családi nevelésének, gondozásának biztosítását. **Ennek ellenére sem csökkent a szükséges mértékben a szakellátásba kerülő és ott élő gyermekek száma**, a 0–3 éves gyermekek is gyakran intézményekben élnek, aminek egyik oka, a megelőzés és hazagondozás nem kielégítő mértéke és minősége, valamint hogy **nincs elég nevelőszülő** a speciális szükségletű gyermekek és fiatalok számára sem. Aggasztó továbbá, hogy a lakásotthonok többsége és sok gyermekotthon külterületen található, ahonnan a gyermekek megfelelő közlekedés és más lehetőség hiányában nem tudják elérni az alapvető szolgáltatásokat. Kevés a képzett és megbecsült szakember, nincsenek az egyéni szükségleteknek megfelelő programok, szolgáltatások.

5. A gyerekek és fiatalok részvételének biztosítását az őket érintő döntésekben

Mindezidáig Magyarországon nem került sor átfogó nemzeti stratégia és cselekvési terv kidolgozására a gyermekek jogainak széleskörű megismertetésére, különösen a gyermekek számára **és a gyermekek érdemi részvétele minden őket érintő kérdésben sem valósult meg**, ezért társadalmi sokféleséget tükröző gyerekekből és fiatalokból álló tanácsadó testületek életre hívására lenne szükség, hogy a Kormány és a döntéshozók rendszeresen konzultáljanak a gyermekekkel az őket érintő valamennyi kérdésben és ezek a vélemények épüljenek be a döntésekbe.

2021. július 29.

A Gyermekjogi Civil Koalíció részéről:

Család, Gyermek, Ifjúság Közhasznú Egyesület

Gyerekesély Közhasznú Egyesület (GYERE)

Esélyt a Hátrányos Helyzetű Gyermekeknek (CFCF)

Európai Szülők Magyarországi Egyesülete (ESZME)

Főnix Mozgalom

Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány

Igazgyöngy Alapítvány

Jogismeret Alapítvány

Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány

Közép-Európai Mediációs Intézet (KEMI)

Magyar LMBT Szövetség

Magyar Pedagógiai Társaság Gyermekérdekek Szakosztálya - Korczák Munkabizottság

Magyarországi Terre des hommes Alapítvány "Lausanne"

Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége (MEOSZ)

Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen (NANE)

Pressley Ridge Magyarország Alapítvány

Rosa Parks Alapítvány

SOS Gyermekfalvak Magyarországi Alapítványa

UNICEF Magyarország

Validity Alapítvány

Világszép Alapítvány

és egyéni szakértők, mint:

Aczél Anna

Békés Zoltán

Bíró Dalma

Cserey Miklós

Dr. Hegedűs Judit

Dr. Erdősné dr. Szeibert Orsolya

Dr. Katonáné dr. Pehr Erika

Dr. Lux Ágnes

Negrea Vidia

Dr. Parti Katalin

Dr. Rácz Andrea

Dr. Szotyori-Nagy Viktória

Tománé Mészáros Andrea

Dr. Tóth Zsófia

A nyilatkozatot támogatja továbbá :

Polgár Alapítvány az Esélyekért

Civil Bázis